

Jelen adózási tájékoztató összefoglalja a személybiztosításokra és járadékbiztosításokra vonatkozó hatályos adózási szabályokat. Ezen tájékoztató ismerete nem mentesíti a biztosítási jogviszony szereplőit az alól, hogy az adótörvények mindenkor hatályos rendelkezéseiről a tőlük elvárható módon maguk is tájékozódjanak.

Adómentes biztosítási díjak

Az SZJA. tv. (1995. évi CXVII.) 1. számú melléklet 6.3. pontja szerint adómentes a magánszemélyek által fizetett kockázati biztosítások díja, a díjat fizető kártérítési felelősségébe tartozó kockázat elhárítására kötött biztosítás díja, továbbá a más személy (jellemzően kifizető, munkáltató) által a biztosítóra tekintettel havonta, a minimálbér 30%-át meg nem haladóan fizetett kockázati biztosítások díja (csoportos biztosítás – azonos szolgáltatási tartalommal – esetén havonta az egy főre jutó díj).

Nem minősül adómentesnek az a kockázati biztosításra fizetett díj, ha

- a fizetett díj 30%-át meghaladó díjvisszatérítésre (engedményre) jogosít, vagy
- a fizetett díj 30%-át nem meghaladó díjvisszatérítésre (engedményre) jogosít ugyan, de annak jogosultja nem a szerződő, hanem más magánszemély (jellemzően kifizető, munkáltató által kötött szerződéseknél).
- a biztosító teljesítésének összege nem haladja meg az adott szerződésre befizetett díj és a képződő hozam összegét.

Kockázati biztosítás a lejáratú szolgáltatással és visszavásárlási értékkel nem rendelkező, halál esetére szóló életbiztosítás, a baleset- és betegségbiztosítás (vagy egészségbiztosítás).

A jelenlegi gyakorlat szerint adójogi szempontból nem minősül kockázati biztosításnak a Munkáltató által a Munkavállaló javára kötött teljes életre (élethossziganra) szóló életbiztosítás, azonban az SZJA. tv. 1. számú melléklet 6.9. pontja szerint adómentes az ilyen biztosítás rendszeres díja (amit legalább évente egyszer meg kell fizetni).

Adómentes biztosítási kifizetések

Az SZJA. tv. 1.számú melléklet 6.6.b, pontja szerint adómentes a biztosító által fizetett haláleseti, baleseti és a betegségi szolgáltatás, illetve a 6.6.c pont alapján a járadékbiztosítási szerződés esetében nyújtott szolgáltatás, kivéve a 6.6.a pontja szerinti baleset- és betegségbiztosítás (vagy egészségbiztosítás) alapján nyújtott jövedelmet pótló szolgáltatás, továbbá az olyan biztosítási szerződés alapján nyújtott szolgáltatás, amelynek díját vagy díjának egy részét a magánszemély költségként elszámolta.

Nem minősül a 6.7. alapján baleset- és betegségbiztosítás (vagy egészségbiztosítás) alapján járó jövedelmet pótló szolgáltatásnak az olyan kártérítés, amelyet a károsult költségeinek fedezetére fizetnek ki, a költségtérítést és jövedelmet is tartalmazó járadékból (annak egyösszegű megváltása esetén) a költségtérítő rész, a baleset- és betegségbiztosítás (vagy egészségbiztosítás) alapján járó jövedelem-pótló szolgáltatás összegéből a napi 15 000 Ft-ot meg nem haladó része.

Kamatjövedelem

A biztosításból személyi jövedelemadó (kamatadó), illetve egészségügyi hozzájárulás (EHO) köteles kamatjövedelem keletkezhet, ha a kifizetésről megállapítható, hogy nem „egyéb jövedelem”.

Kamatjövedelem életbiztosítás lejáratú szolgáltatásából, visszavásárlásából, részleges visszavásárlásából származhat, amennyiben a magánszemély által befizetett, valamint más személy által befizetett, adókötelesnek minősülő díjak kockázati díjrészekkel csökkentett együttes összegét a biztosítói kifizetés meghaladja. Kamatjövedelemnek ez utóbbi pozitív különbség minősül. Részleges visszavásárlás esetén a befizetett díjrész meghatározása arányosítással történik ((biztosítói teljesítés összege/a szerződés megszűnése esetén járó biztosítói teljesítés összege) x (kockázati díjrészekkel csökkentett befizetett díjak)). A kamatadó mértéke 16%, amelyet a biztosító a kifizetés időpontjában levon, és megfizet az adóhatóságnak.

A 2013. évi CXXIII. törvény (Egyes közteherviselési kötelezettséget előíró törvények módosításáról szóló törvény) értelmében, a 2013. július 31. után megszerzett kamatjövedelmet 6%-os EHO is terheli, melyet a biztosító annak kifizetésekor, a kamatadóhoz hasonlóan levon, és megfizet az adóhatóságnak. Ha a kamatjövedelem juttatását megalapozó időszak 2013. augusztus 1. előtt kezdődik, de a jövedelem megszerzésének időpontja a 2013. augusztus 1-jével kezdődő időszakra esik, az EHO a 2013. augusztus 1-jétől megszolgált kamatjövedelmet terheli. A 2013. augusztus 1-jétől megszolgált kamatjövedelmet a kamatjövedelem juttatását megalapozó

időszak 2013. július 31-ét követő részének és az időszak teljes időtartamának napokban számolt aránya alapján kell megállapítani. A biztosításból származó kamatjövedelem (ezáltal a kapcsolódó adókötelezettségek és egészségügyi hozzájárulás összege),

50 százalékkal csökkenthető:

- egyszeri díjas szerződések esetében: lejárat és (rész) visszavásárlás esetén, ha a kifizetés a szerződés létrejöttét követő 3. év után, de az 5. év előtt történik,
- rendszeres díjas szerződések esetében: lejárat és (rész) visszavásárlás esetén, ha a kifizetés a szerződés létrejöttét követő 6. év után, de a 10. év előtt történik.

100 százalékkal csökkenthető (így nem adóköteles és nem EHO köteles):

- egyszeri díjas szerződések esetében: lejárat és (rész) visszavásárlás esetén, ha a kifizetés a szerződés létrejöttét követő 5. év után történik,
- rendszeres díjas szerződések esetében: lejárat és (rész) visszavásárlás esetén, ha a kifizetés a szerződés létrejöttét követő 10. év után történik.

A levont kamatadóról, illetve EHO-ról a biztosító igazolást ad a magánszemélynek. Abban az esetben, ha a kamatadó, illetve az EHO levonása megtörtént, vagy kamatadó, illetve EHO nem terheli a jövedelmet, akkor a magánszemélynek az adóbevallásában nem kell szerepeltetnie ezt a jövedelmet. Ha a magánszemély által fizetendő EHO-nál a kifizető többet vont le, a túlfizetést a magánszemély az adóévre benyújtott bevallásában visszaigényelheti. Ha az adóévben fizetendő EHO meghaladja a kifizető által levont összeget, a különbözetet a magánszemély az adóévre vonatkozó bevallásában vallja be, és a bevallás benyújtására előírt határidő lejártáig fizeti meg.

Adóköteles díjú csoportos biztosítások

Egyes meghatározott juttatásnak minősül az SZJA. tv. 70. § (1) c. pontja szerint a több magánszemély, mint biztosított javára kötött biztosítási szerződés alapján fizetett adóköteles biztosítási díj (csoportos biztosítás) ha a szerződés nem egyéni, hanem munkakör, beosztás stb. alapján határozza meg a biztosítottak körét. Ebben az esetben az adó a kifizetőt terheli, alapja a jövedelem (fizetett biztosítási díj) 1,19-szerese és az adó mértéke 16%. Ugyanakkor a kifizetőt EHO fizetési kötelezettség is terheli az EHO tv. 3. § (1) b. pontja szerint.

Egyes meghatározott juttatásnak minősül 2013. január 1-től a Munkáltató által a Munkavállaló javára kötött teljes életre (élethossziganra) szóló életbiztosítás nem rendszeres díja.

Biztosításból származó egyéb jövedelem

Ha a magánszemély szerződként olyan életbiztosítást vásárol vissza, amely kockázati életbiztosításnak nem minősül, valamint díját korábban szerződként részben vagy egészben az Art. szerint kifizetőnek minősülő adóalany (pl. munkáltató) fizette, egyéb jövedelme keletkezik.

Ebben az esetben ugyanúgy kell kiszámítani a jövedelmet, mint a kamatjövedelemnél (a biztosítói kifizetés csökkentve a magánszemély által befizetett díjjal és a kockázati díjrészrel), csak hogy ez a jövedelem már nem kamatnak, hanem összevonandó jövedelemnek minősül, és ezért az adótábla szerinti adó terheli.

Az EHO törvény 3. § (1). bekezdése alapján az így megszerzett jövedelem után 27% egészségügyi-hozzájárulási adókötelezettség terheli a magánszemélyt. Az EHO törvény 11.§ (11). bekezdése alapján a biztosító az egészségügyi hozzájárulás összegét nem vonja le a kifizetendő összegből, annak bevallása és megfizetése a jövedelmet szerző magánszemély kötelezettsége.

A levont személyi jövedelemadó előlegről a biztosító igazolást ad a magánszemélynek, és magánszemélyenként adatot szolgáltat az adóhatóság számára. A magánszemélynek e jövedelmet egyéb jövedelem jogcímen kell szerepeltetnie az adóbevallásában.

Amennyiben a fent említett biztosítást a magánszemély határozott tartamúra alakítja, és így a magánszemély lejáratú szolgáltatásban részesül, és a kifizető által befizetett adómentes biztosítási díj után korábban adót nem fizetett, akkor ez a biztosítói kifizetés – csökkentve a magánszemély által befizetett díj összegével és a kockázati díjrészrel – szintén összevonandó egyéb jövedelem, és az ezzel kapcsolatos adókötelezettségeket a magánszemélynek kell rendeznie.

Jelen tájékoztató a 2014. január 1-jétől érvényes szabályokat tartalmazza, ezért kérjük, kísérvé figyelemmel a jövőben bekövetkező változásokat.